

Atf: Gün, E. (2022). Yaşlılık ve Suç İlişkisi Üzerine Bir Değerlendirme, *Sosyoloji Dergisi*, 44, 275-291.

Derleme Makale / Review Article

YAŞLILIK VE SUÇ İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Elif GÜN*

Öz

Demografik ve istatistiki göstergelerin dikkate alındığı bu çalışmada yaşlılık ve suç ilişkisine odaklanılmaktadır. Yapılan araştırmalar, yaşlanma problemiyle karşı karşıya kalmış pek çok ülkede yaşlılar tarafından gerçekleştirilen suç oranlarındaki artışa dikkat çekmektedir. Bu bağlamda istatistiki verilerden hareketle Türkiye’de yaşlıların suç işleme eğilimlerine odaklanılarak 2011-2020 yılları arasında yaş grubuna ve suç türüne göre ceza infaz kurumuna giren hükümlü sayılarına ilişkin TÜİK verileri incelenmiştir. Buna göre Türkiye’de 65 yaş ve üstünde cezaevine giren hükümlü sayısı artma eğilimi gösterirken, bu yaş grubunun toplam hükümlü sayısı içerisindeki oranında belirgin bir yükseliş gözlemlenmemiştir. En çok işlenen suç türleri ise İcra İflas Kanunu’na muhalefet ve yaralamadır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Suç, Yaşlı failliği, Yaşlı hükümlüler

An Evaluation on the Relationship Between Ageing and Crime

Abstract

The study focuses on the relationship between ageing and crime, based on demographic and statistical indicators. The various studies highlight the increase in crime rates carried out by the elderly in many countries that have faced the problem of ageing. Within the scope of the study, the focus was on the tendency of the elderly to commit crimes in Turkey based on statistical data. between 2011 and 2020, Turkish Statistical Institute (TÜİK) data on the convicts received into prison by type of crime and age group at the time of the committed crime were examined. According to this, while the number of convicts aged 65 and over in Turkey tends to increase, no significant increase has been observed

* Arş. Gör., Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, gun.elif@hotmail.com; ORCID: 0000-0002-5916-7871

Makale Gönderim Tarihi: 01/05/2022, **Makale Kabul Tarihi:** 28/06/2022

in the share of the total number of convicts. The most common types of crimes are opposition to Bankruptcy and Enforcement Law and Assault.

Keywords: Ageing, Crime, Agency of elderly, Older prisoners.

Giriş

Demografik yaşlanma 21. yüzyılda ön plana çıkan eğilimlerden birisi haline gelmiş ve yaşlı nüfus oranı diğer yaş gruplarından daha hızlı bir şekilde artmaya başlamıştır. Doğurganlık oranlarının düşmesi ve sağlık alanında yaşanan gelişmeler, bu sürecin hazırlayıcıları olmuştur (McKracken ve Phillips, 2005, s. 38-42). United Nations (UN, 2019) raporuna göre 2019 yılında her 11 kişiden biri 65 yaş ve üzerinde iken (%9), 2050 yılı itibarıyla her 6 kişiden birinin 65 yaş ve üzerinde (%16) olacağı tahmin edilmektedir. Dünya tarihinde ilk kez 2018 yılında 65 yaş ve üstü nüfus, beş yaş altındaki çocuk sayısını geride bırakmıştır. Doğumda yaşam beklentisi 1990 yılında 64,2 iken 2019 yılında 72,6'a yükselmiştir. 2050 yılında ise 77,1'e çıkması beklenmektedir.

Avrupa ve bazı ülkeler ile özdeşleştirilen demografik yaşlanma, yaşam koşullarındaki hızlı iyileşmelerle birlikte gelişmekte olan ülkelerin hazırlıksız karşılaştığı bir fenomen haline gelmiştir (McKracken ve Phillips, 2005, s. 36). Bu durum özellikle nüfusları hızla yaşlanan toplumlarda, yaşlı nüfusun ihtiyaçlarının gözetilerek toplumsal ve ekonomik sorunların çözümüne yönelik politikalar oluşturulmasını gerekli kılmaktadır (Önder Erol, 2011, s. 8). TÜİK 2018-2080 nüfus projeksiyonuna göre Türkiye'de ortanca yaş 2018 yılında 32 iken 2040 yılında 38,5, 2080 yılında ise 45 olması beklenmektedir. Aynı zamanda 2018 yılında 65 yaş ve üstü nüfus, toplam nüfusun %8,7'sini oluştururken 2040 yılında toplam nüfusun %16,3'ünü ve 2080 yılında %25,6'sını oluşturacağı tahmin edilmektedir. Çalışma çağındaki nüfus (15-64 yaş) oranları ise 2018 yılında toplam nüfusun %67,8'ini oluştururken 2040 yılında %64,4 ve 2080 yılında %58,7 olacağı öngörülmektedir (TÜİK, 2018). Mevcut demografik yapısı itibarıyla şişkin bir genç nüfusa sahip olmasına rağmen nüfus projeksiyonları Türkiye'nin yaşlanmaya başlayan bir ülke olma yolunda ilerlediğini göstermektedir (TÜİK, 2021a). Günümüzde artan yaşlı nüfusun yanı sıra Türk toplum yapısında yaşanan değişimler yaşlı bakımını sosyal, politik ve ekonomik endişelerden birisi haline getirmiştir (Önder Erol ve Gün, 2018, s.117). Bu bağlamda demografik dönüşümlerin toplumsal alandaki yansımalarına ve olası sonuçlarına dikkat çekilmesi, toplumsal ihtiyaçların saptanabilmesi hususunda önem arz etmektedir. Bu kapsamda suç olgusu da yaşlılık ekseninde irdelenen ve yeni tartışma alanları ile uluslararası literatürde ön plana çıkan konulardan birisidir.

Modernleşme ve Yaşlı Failliği

Yaşlılık, fiziksel ve psiko-sosyal yapısı itibarıyla farklı gereksinimleri içerisinde barındıran bir yaşam evresidir ve bu nedenle toplumsal yapı, süreç ve ilişkiler boyutunda farklı dinamikleri içermektedir. Biyolojik bir olgu olmasına rağmen yaşın anlamlandırılma ve konumlandırılma biçimi, toplumsal ve tarihi bağlama göre şekillenebilmektedir (Hareven, 2005, s. 119). Bu temelde yaş, kültürel çerçevede bireylerin sosyal rollerine ve onlardan beklenen davranış örüntülerine işaret eden bir referans noktasıdır (Victor, 2005: 33). Yaşlanma süreci de doğrudan bireylerin geçirmiş oldukları yıl sayısı ile ilgili olmayıp, kişinin deneyimleriyle bağlantılı biyolojik, psikolojik ve sosyal değişim sürecidir (Ferraro, 2007, s. 327-328).

Modernleşme ile birlikte mevcut toplumsal değerler dönüşmüş ve yeni üretim biçimleri yeni bir toplum yapısının hazırlayıcısı olmuştur. Özellikle aile kurumunun işlevleri ve rollerinde gerçekleşen köklü değişiklikler, yaşlı bakımını sosyal hizmet çerçevesinde tartışılan bir konu haline getirmiştir. Yaşlılık, 20. yüzyıldan sonra modern söylem kapsamında bir sorun olarak ele alınmaya başlanmıştır (Kalaycıoğlu, Tol, Küçükural ve Cengiz 2003, s. 19). Palmore'ye (1999, s. 68-69) göre, modern dönemde yaşlılığın sorunsallaştırmasının bazı sebepleri şu şekildedir: Düşük doğum ve ölüm oranlarının yaşlı nüfusun artışına neden olması; teknoloji kullanımının artmasına bağlı olarak yaşlı çalışan talebinin azalması; hızla değişen teknoloji ve mesleklerin yaşlıların iş becerilerinin yetersiz kalmasına neden olması; emekliliğin gelir ve sosyal statüde düşümlere neden olması; yaşlıların önemli bir konumda olmalarını sağlayan bilginin önemsiz hale gelmesi; kırsal alanlarda veya bozulmuş kentsel mekanlarda yoğunlaşmalarının yaşlıların konumlarını olumsuz yönde etkilemesi. Sosyal devlet anlayışının zayıflaması, modernleşme ile birlikte değişen aile ilişkileri ve toplumsal roller, yaşlılığın deneyimlenme biçimini olumsuz yönde etkilemiş ve yaşlılar 21. yüzyılın yeni mağdurları olarak ön plana çıkmıştır.

1950'li yıllara kadar kırsal nüfus oranının yüksek olduğu Türkiye'de, kentleşme süreciyle birlikte yaşlıların konumu ve toplum içindeki rolü değişmiştir. Bu nedenle Türkiye'de yaşanan demografik dönüşümün, modernleşme sürecinden bağımsız bir şekilde düşünülmesi mümkün değildir (Kalaycı ve Özkul, 2018, s. 93-94). Türk toplumunda kentleşme ve sanayileşme süreçleriyle birlikte aile içi ilişkilerde ve görev dağılımında yaşanan değişimler, yaşa ve yaşlanmaya atfedilen anlamı değiştirmiştir (Baran Görgün, 2005). Günümüzde, toplumsal desteğin azalması ve eşlerden birinin vefatıyla giderek yalnızlaşan yaşlıların sorunları, devlet ve sivil toplum örgütleri tarafından çözümlenebilecek bir mesele haline gelmiştir (Kalaycı vd., 2018, s. 99). Her ne kadar Türk toplumunun sosyo-

kültürel yapısı gereğince yaşlının bakımı aile tarafından üstlenilmiş olsa da artan yaşlı sayısı sonucunda Türkiye'de rehabilitasyon ve bakım gibi hizmetlere olan ihtiyacın giderek büyüme eğilimi içerisinde olacağı (Baran Görgün, 2005) ve aileyi güçlendirmeye yönelik güçlü sosyal politikalara ihtiyaç duyulacağı ifade edilebilir (Kalaycıoğlu, vd. 2003, s. 18). Bu bağlamda pek çok ülkenin deneyimlemekte olduğu yaşlanma olgusunun Türk toplum yapısındaki görünümünün, sosyo-politik etkenler dikkate alınarak değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Mağdur-Fail İkileminde Yaşlılar

Ekonomik ve sosyal bir sorun olarak ön plana çıkarılan yaklaşımlarda, yaşlıların toplumsal alandaki failliği ve aktif yönünün göz ardı edildiği görülmektedir. Giddens'in yaklaşımından hareketle bir çöküş süreci olduğu görüşünün aksine yaşlanma döneminde bireyler, failliklerini farklı düzeylerde de olsa devam ettirmektedirler (Önder Erol, 2011, s. 238). Her ne kadar kültürel, tarihi ve geleneksel kökenlerin izlerini taşıması nedeniyle mevcut yapının değişmediği yönünde izlenime kapılınsa da (Calhoun, 2010, s. 82) bu durum, bireylerin olmadığı anlamına gelmez (Bourdieu ve Wacquant, 2010, s. 93). Onlar mevcut durumlarını korumak veya yükseltmek amacıyla (Jourdain ve Naulin, 2020, s. 126) eyleyiciler olarak alanda daima hareket halindedirler (Bourdieu ve Wacquant, 2010, s. 93). Bu bağlamda bireyler, toplumsal yapıdan etkilenen hem de onu etkileyen bir faaliyet alanına sahiptirler (Giddens, 2012, s.144-145). Bu çerçevede yaşlıların toplumdaki dışlanan ve ekonomik yönden baskı yaratan unsur olarak ön plana çıkarıldığı anlayışının ötesine geçilmeli ve faillikleri temel alınarak yaşlılık olgusu irdelenmelidir.

Yaşlılık ve suç ilişkisini ele alan ilk çalışmalarda yaşlıların mağduriyet ve suç korkusu ile özdeşleştirildiği görülmektedir. 1970'lerden itibaren yaşlılık ve suç ekseninde gerçekleştirilen çalışmalar, yaşlıları suç hedefi olarak ön plana çıkarmıştır (James, 2001, s. 2). Onların mağduriyet ile özdeşleşmelerinin sebeplerinden birisi yaşlıların suça karşı gelme konusundaki artan savunmasızlıkları olmuştur (Rothman, Dunlop ve Entzel, 2000, s. xxix). Ancak ulusal suç istatistikleri ve gerçekleştirilen çalışmalar, yaşlıların diğer yaş gruplarına kıyasla en az mağduriyet yaşayan grup içerisinde yer aldığını (James, 2001, s. 2; Carcach, Graycar ve Muscat, 2001, s. 1) ve daha az mağdur olma riski taşıdıklarını (Morgan ve Mason, 2014) ortaya çıkarmıştır. Buna rağmen yaşlılar erken dönem araştırmalarda en fazla suç korkusu yaşayan gruplardan birisi olarak ön plana çıkmaktadır (Warr, 1984, s. 681; Yin, 1980, s. 492, Braungart, Braungart ve Hoyer, 1980, s. 55). Aynı zamanda bazı özelliklere sahip yaşlıların, diğerlerine kıyasla daha fazla suç korkusu yaşayabileceği öne

sürülmektedir: Mağduriyet sonucunda sosyal ve fiziksel olarak daha fazla incinebilecekler, yüksek suç oranına sahip bölgelerde yaşayanlar, düşük gelir seviyesine ve mağduriyet geçmişine sahip olanlar veya mağdurlarla yakın iletişimde bulunmuş olanlar şeklindedir (James, Graycar ve Mayhew, 2003, s. 2). Bunun yanı sıra yaşlıların daha az suç korkusu yaşadıklarını (bkz. Ziegler ve Mitchell, 2003) ve yaş grupları arasında suç korkusunun belirgin bir şekilde farklılaşmadığını bulgulayan (bkz. Braungart vd. 1980; Clemente ve Kleiman, 1977; Chadee ve Ditton, 2003) çeşitli çalışmalar da söz konusudur. Gerçekleştirilen çalışmalar yaşlıların belirgin bir suç hedefi olmadığını, mağduriyet algısının kültürel, sosyal ve iktisadi pek çok unsurdan etkilendiğini göstermektedir.

Medya kanalları, toplumsal algının oluşmasında önemli işleve sahip araçlardan birisidir. Televizyon hedefler, riskler, araçlar ve zarar görenler gibi pek çok hususa işaret eden bir drama dünyası sunmaktadır (Gerbner ve Gross, 1976, s. 178). Medya kaynakları aracılığıyla algılanan risk düzeyi, dolaylı olarak suç korkusu üzerinde bir etkiye sahip olabilmektedir (Lane ve Meeker, 2003). Televizyon, yaygın kabul gören normları ve bakış açısını biçimlendirmede önemli bir role sahiptir (Gerbner ve Gross, 1976, s. 178). Korku, mağduriyet deneyimiyle ilişkili bir durum olmakla birlikte fiziksel ve sosyal zayıflık gibi unsurlardan etkilenmektedir (Moore ve Troganowicz, 1988, s.6). Bu temelden hareketle yaşlılar, fiziksel ve sosyal bağlamda giderek artan ihtiyaçları ve gereksinimleri sebebiyle bir yük olarak değerlendirilebilmekte ve yaşlıların giderek artan savunmasızlıkları onların mağduriyet yaşayabilme ihtimallerini arttırabilmektedir (Kalaycı vd. 2018, s. 106). Fiziksel ve zihinsel kırılğanlıklar, finansal ve sosyal zorluklar yaşlılar için yaşla birlikte giderek artma eğilimi gösterse de bu risklerin abartılmaması aynı zamanda küçümsenmemesi gerekmektedir (James, 2001, s. 12). Yaşlıların artan hassasiyetlikleri öne sürülerek toplumsal yaşamdaki failliklerinin savunmasızlık zeminine indirgenmesinde medyanın etkisi göz ardı edilmemelidir. Bu bağlamda yaşlıların pasif ve savunmasız olarak konumlandıkları indirgemeci bir yaklaşımdan ziyade, toplumsal yapı içerisindeki failliklerini ve ihtiyaçlarını saptamaya yönelik yaklaşımlara ve çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Suç Faili Olarak Yaşlılar

Demografik göstergelerde yaşanan değişimlere dikkat çekilerek, yaşlıların suç davranışları ve bunun sosyal ve ekonomik boyutlardaki yansımaları çeşitli biçimlerde ele alınmaktadır. Ancak yine de yaşlıların gerçekleştirdikleri suç eylemleri bir anomali olarak görülme eğilimindedir (Rothman vd. 2000, s. xxix). Kriminoloji suçun, ergenlik süresince artarak 17'sinde zirveye ulaştığına ve yaşın

ilerlemesiyle giderek azaldığına ilişkin genel kabule dayanmaktadır (Cornelius, Lynch ve Gore, 2017, s. 25). Çeşitli istatistiki verilerle yaşlıların suç işleme oranlarındaki artışları vurgulanarak, yaşlıların yaşın özgünlükleri temelinde yöneldikleri suç eylemleri ve mahkumiyet sürecini deneyimleme biçimleri güncel tartışmalar arasında yer almaktadır.

Yaşlıların suç davranışının ele alındığı çalışmalar, yaşlıların nüfus içinde artan oranları ve bu oranların beraberinde getirebileceği toplumsal sonuçların tartışma konusu haline gelmesiyle gün yüzüne çıkmaya başlamıştır. İngiltere ve Galler ülkesinde hapishanelerdeki yaşlı nüfus 1990 yılından itibaren sadece 10 yıl içerisinde 3 kat artmış ve toplam cezaevi nüfusuna kıyasla daha hızlı bir yükseliş göstermiştir (Howse, 2003, s. 1). North Carolina'da 1995-2007 tarihleri arasında 50 yaş ve üstü tutukluların sayısının, diğer yaş gruplarına göre daha hızlı arttığını bulgulamıştır (Price, 2007, s. 3). Avustralya, Birleşik Krallık, Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri'nde hapishanelerde yaşlı hükümlülerin sayısı belirgin bir şekilde artma eğilimi göstermektedir (Baidawi, Turner, Trotter, Browning, Collier, O'Connor ve Sheehan, 2011). Görüldüğü üzere yaşlanma problemiyle yüzleşmiş olan birçok ülkede istatistiki veriler yaşlıların gerçekleştirdikleri suç eylemlerinin yükseldiğine işaret etmektedir (Phillips, Worrall ve Brammer, 2000; Johnson, 2000). Çalışmalar aynı zamanda istatistiklerin, yaşlılar tarafından gerçekleştirilen suç eylemlerinin sayısını doğru bir şekilde yansıtmadığını dolayısıyla daha da fazla olabileceğini de ortaya koymaktadır. Lindesay (1996, s. 199) yaşlılar tarafından gerçekleştirilen birçok küçük suçun resmi olarak kayıt altına alınmadığını, hatta resmi olarak raporlansa bile yetkililerin yaşlıları uyarma eğiliminde olduklarına dikkat çekmektedir. Mevcut durumun tespitinde istatistiki göstergelerin yeterli olmadığı aynı zamanda toplumsal algının toplumsal kabulleri ve normları şekillendirdiği ifade edilebilir. Bu çerçevede toplumsal gerçekliğin karmaşık ve ilişkisel doğasının göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Yaşlıların suç işleme sebepleri de açıklanmaya çalışılan bir diğer önemli konudur. Howse (2003, s. 1-2) Birleşik Krallık'ta yaşlı hükümlülerin sayısının artmasını 3 temel durum üzerinden açıklamaktadır: Yaşam süresinin artmasına sebep olan demografik değişiklikler, daha uzun süre ceza verme gibi hükmetme pratiklerinde gerçekleşen değişiklikler ve yaşlıların daha fazla suç işlemesi ve bunun istatistiklerdeki yansımaları. Blowers (2015, s. 3) ise günümüzde uzun, aktif ve sağlıklı bir yaşam geçirebilmeleri nedeniyle yaşlıların giderek daha fazla suç eyleminde bulunabileceklerini ifade etmektedir. Berger'e göre gençlerin, yaşlılardan daha fazla suç işledikleri bilenen bir eğilimdir ve onların suç işleme sebeplerine ilişkin birçok açıklama söz konusudur. Ancak yaşlılar diğer yaş gruplarından farklı suç işleme eğilimlerine sahiptirler (Berger, 2018, s. 1-2).

Eylem ve sosyal etkileşim araçları olarak beden, insanların faaliyetlerini şekillendirir. Bu temelde yaşlılığın psikolojik, sosyal ve biyolojik boyutları içerisinde barındırması nedeniyle yaşın suç eylemini sınırlandıran ve biçimlendiren bir bağlamı vardır (Ulmer ve Steffensmeier, 2014, s. 378). Yaşlıların gerçekleştirdikleri suç eylemleri de kişilerin yaşlarının ilerlemesiyle birlikte içerisine girdikleri hayat döngülerinin kişiler üzerinde yarattığı psikolojik, biyolojik ve sosyal kaynakların kullanım biçimlerinin bir sonucu olarak değerlendirilebilir (Flynn, 2000, s. 63-64). Bu temelde bir yaşam evresi olarak yaşlılığa özgü etkenlerin göz önünde bulundurulması gereklilik arz etmektedir. Yaşlıların bazı suç türlerinde yoğunluk göstermesi de (Bkz. Moberg, 1953; Feldmeyer ve Steffensmeier, 2007; Palmiotto, Kingshott, ve Hegstrom, 2013) bu durumu destekler niteliktedir. Bu çerçevede yaşlılığın sosyo-politik ve iktisadi yönü göz ardı edilmemeli ve suç eyleminin kronolojik yaşam süresinin basit bir çıktısı olmadığı vurgulanmalıdır. Yaşlıya atfedilen toplumsal ve kültürel değerler ve sosyal hizmet uygulamaları dikkate alınarak yaşlıların yaşam koşulları gözetilmeli, suç türlerindeki yoğunlaşmalar bu bağlamda irdelenmelidir.

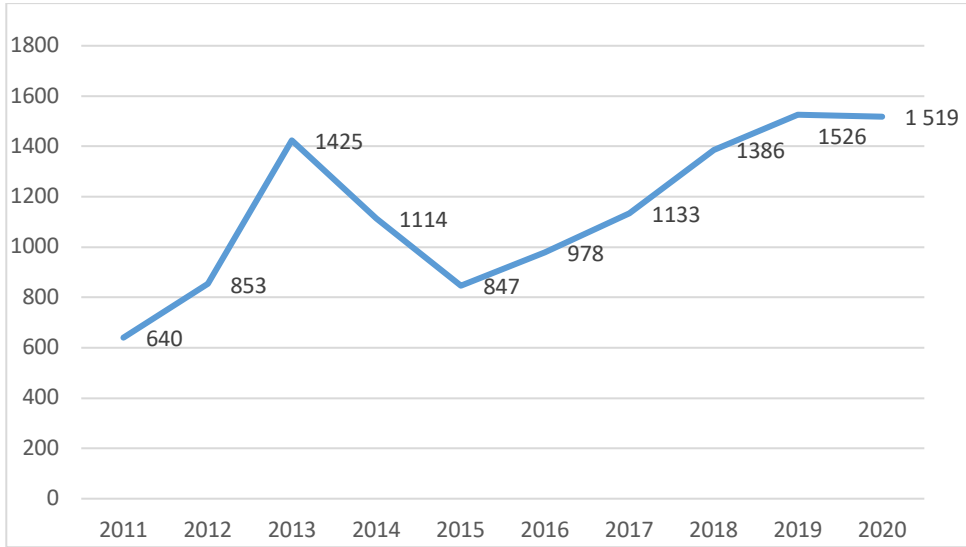
Türkiye, Yaşlanma ve Suç Eğilimleri

Nüfuslarının yaşlanmasıyla yüzleşen ülkelerde suç istatistiklerindeki bu yeni eğilimin Türkiye'deki görünümünün nasıl olduğuna ilişkin sorunsal çalışmanın ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu kapsamda bu çalışmada iki soruya cevap aranmaktadır:

- Türkiye'de yaşlılar tarafından gerçekleştirilen suçlarda sayısal ve oransal olarak artış görülmekte midir?
- Yaşlıların yoğunlaştıkları suç türleri var mıdır?

Türkiye'de yaşlıların gerçekleştirdikleri suç eylemlerinin ele alındığı sınırlı sayıda çalışma mevcuttur. Ancak yaşlılık sosyolojisi kapsamında yapılan çalışmalar giderek önem kazanmaktadır (Önder Erol, 2016). Yaşlılık ve suç ilişkisini ele alan araştırmalarda hükümlülerin psiko-sosyal ihtiyaçları, psikiyatrik hastalıkları, sosyo-demografik özellikleri, mağduru ve faili oldukları suç türleri ve kullanılan suç araçlarına odaklanılmıştır (Bkz. Uslu, 2010; Samurcu, 2018; Saygılı ve Kökrek, 1997; Aliustaoğlu, Özdemir, İnce, Yazıcı, İnce ve Oral 2011; Özdemir-Ocaklı ve Duyan, 2020). İlgili çalışmaların sosyal hizmetler, adli tıp ve psikiyatri alanında ön plana çıktığı görülmektedir. Bu çalışma kapsamında ise sosyolojik bir perspektiften hareketle, sosyo-kültürel bir alan olarak yaşlılığa odaklanılmış ve toplumsal ihtiyaçlar temelinde yaşlılarda suç eğilimleri incelenmiştir.

Çalışmanın sorgu alanı çerçevesinde mevcut eğilimleri saptayabilmek adına resmi suç istatistikleri dikkate alınmıştır. Bu temelde 2011-2020 Ceza İnfaz Kurumu istatistiklerine dayanılarak hazırlanan TÜİK (2020) verilerinden faydalanılmıştır. 2011-2020 yılları arasında suç türü ve suçun işlendiği yaş grubuna göre ceza infaz kurumuna giren hükümlülerin istatistikleri incelenmiştir¹. Mevcut rakamlar sadece cezaevine giren kişileri kapsamakta olup alternatif ceza infaz yöntemlerine tabii olan bireylerin sayısını içermemektedir. Aynı zamanda istatistiki verilerin suçun işlendiği yaş grubunu kapsamaması nedeniyle 65 yaşın altında cezaevine girmiş olup kurum içinde 65 yaş ve üstüne erişen hükümlüler de kapsamın dışında kalmaktadır. Bu nedenle çalışmada yaşlıların suç davranışına ilişkin eğilimlerin, ceza infaz kurumuna girdiği yaş itibariyle 65 yaş ve üstünde olan hükümlülerle sınırlı olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

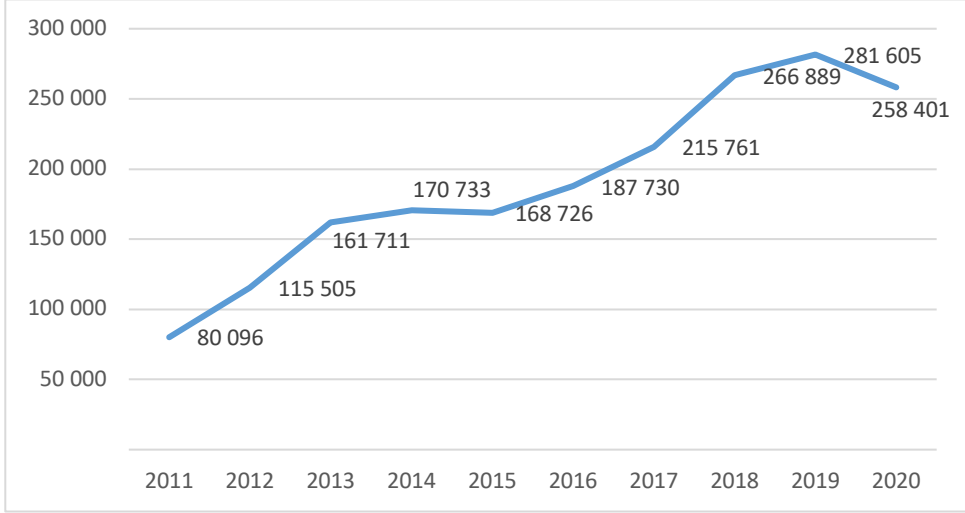
Şekil 1. 65 Yaş ve Üstünde Ceza İnfaz Kurumuna Giren Hükümlü Sayıları

Şekil 1'de² görüldüğü üzere ceza infaz kurumuna giren toplam hükümlü sayısı 2011 yılında 640, 2020 yılında ise 1519 olmuştur. 10 yıl içerisinde 2 kattan daha fazla artış gözlemlenmektedir. 2011 ve 2020 yılları arasında dalgalanmalar yaşandığı görülmekle birlikte 65 yaş ve üstündeki hükümlü sayılarının genel olarak artma eğilimi içerisinde olduğu ifade edilebilir. Benzer bir şekilde 2011-2017 yılları esas alınarak 55-64 ve 65 yaş ve üstü yaş gruplarının incelendiği bir

¹ TÜİK tarafından en güncel olarak yayınlanmış 2011-2020 tarih aralığındaki verilere ulaşılabilmiş olması nedeniyle çalışmada bu yıllar temel alınmıştır.

² Makale boyunca kullanılan tüm şekiller, TÜİK (2020) verilerinden faydalanılarak yazar tarafından oluşturulmuştur.

başka çalışmada da hükümlü sayısında artış olduğu saptanmıştır (Acar ve Yaman, 2019, s. 1185).

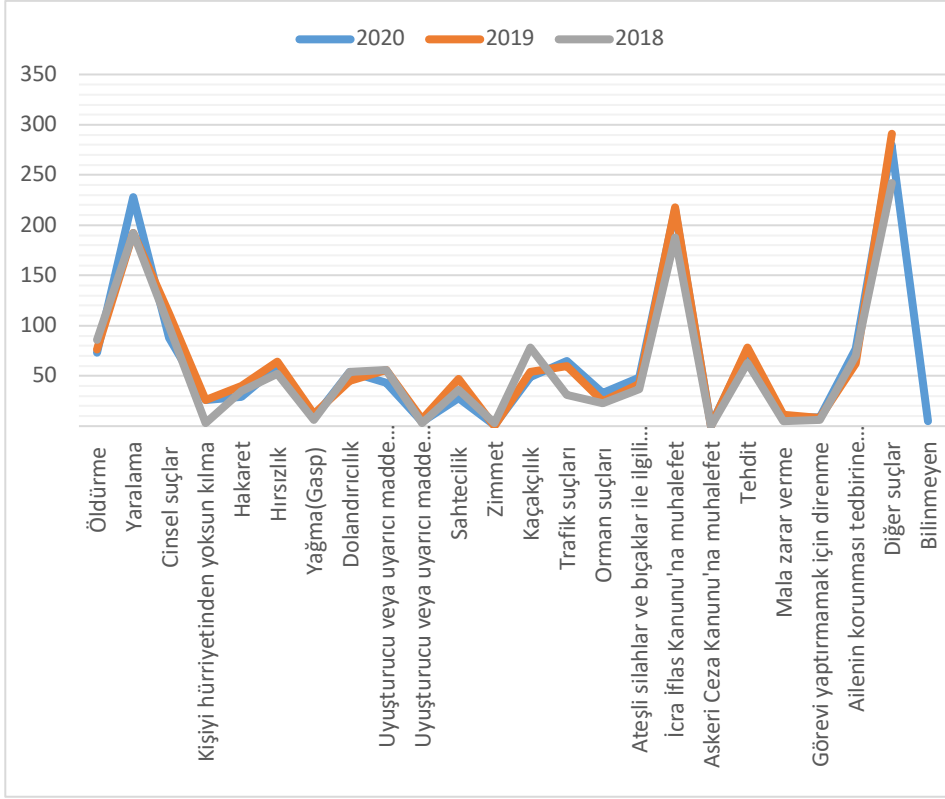
Şekil 2. Ceza İnfaz Kurumuna Giren Toplam Hükümlü Sayısı

65 yaş ve üstünde ceza infaz kurumuna giren birey sayısının, o yıl cezaevine giren toplam birey sayısına olan oranına bakıldığında yaklaşık 2011 yılında %0,8, 2020 yılında ise %0,6 olduğu saptanmıştır (bkz. Şekil 1 ve Şekil 2). 65 yaş ve üstünde infaz kurumuna giren birey sayısında görülen artışa rağmen oransal olarak belirgin bir farklılığın gözlemlenememesi, diğer yaş gruplarının cezaevine giren toplam hükümlü sayısında daha fazla paya sahip olduğuna işaret etmektedir.

Araştırmanın bir diğer sorgu alanını da yaşlıların yoğunlaştıkları suç türleri oluşturmaktadır. Gerçekleştirilen çalışmalarda yaşlıların işlediği suç türlerine ilişkin farklı bulgular saptanmış olmakla birlikte bazı genel eğilimlerin varlığından bahsedilebilir (Berger, 2018, s. 4). Feldmeyer vd. (2007) 1980 ve 2004 yılları arasındaki verileri temel alarak gerçekleştirdiği çalışmasında, yaşlıların suç işleme eğiliminde dikkate değer bir farklılık saptanmamakla birlikte daha çok hafif suçlar ve alkol ile ilişkili suçların ezici bir yoğunluk gösterdiğini bulgulamıştır. Bir diğer çalışmada ise fiziksel şiddet gerektirmeyen sarhoşluk, cinsel suçlar, zimmete para geçirme ve dolandırıcılık gibi türler ön plana çıkmaktadır (Moberg, 1953, s. 768). Palmiotto vd. (2013) yaşlıların en çok içkili araç kullanımı ve basit yaralama suçlarını işlediklerini bulgulamıştır. 65 yaş ve üstünde ilk kez suç işleyen kişilerle gerçekleştirilen bir başka çalışmada suçların yarıya yakını (%43) mali nitelikli, %10,7'si ise ciddi boyutta şiddet

içermektedir (Barak, Perry ve Elizur, 1995). İleri yaşlarda ilk kez cezaevine giren hükümlüleri inceleyen bir başka araştırmada ise cinsel suçlar ön plana çıkmaktadır (Aday, 1994). Aynı zamanda zihinsel ve psikiyatrik bozukluklar da yaşlılık ve suç ekseninde odaklanılan alanlardan birisini oluşturmaktadır (Aliustaoğlu vd. 2011; Barak vd. 1995). Bazı ülkelerde yasadışı uyuşturucunun yaygınlık oranının gençlere kıyasla ilerleyen yaşlarda daha hızlı bir şekilde artmakta olduğunu saptayan çeşitli çalışmalar söz konusudur (UNODC, 2018, s. 47-49). Gerçekleştirilmiş olan çalışmalar dikkate alındığında yaşlanma süreciyle birlikte fiziksel ve biyolojik hassasiyetlerin artış gösterme olasılığının suç türlerini etkileyebileceği ifade edilebilir. Aynı zamanda yaşın suçlu ve mağdur algısında önemli bir toplumsal kıstas ve referans noktası olduğu da dikkate alınmalıdır.

TÜİK (2020) verileri temelinde 65 yaş ve üstü bireylerin 2018, 2019 ve 2020 yılları içerisinde hükümlü oldukları suçlar dikkate alınarak incelenmiştir. Şekil 3'te görüldüğü üzere, yaşlı bireyler tarafından gerçekleştirilen bazı suç türlerinde yoğunlaşmalar söz konusudur. 3 yıl içerisinde en fazla gerçekleştirilen suç türünün İcra İflas Kanunu'na muhalefet ve yaralama suçu olduğu saptanmıştır. Ardından sırasıyla cinsel suçlar, öldürme, tehdit, ailenin korunması tedbirine aykırılık, kaçakçılık, hırsızlık ve uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti suçları gelmektedir. Mali nitelikli bir içeriğe sahip olan İcra İflas Kanunu'na muhalefet suçunda görülen yoğunlaşma, 65 ve üstü grubun ekonomik problemlerinin bir göstergesi ve yansıması olup olmadığının irdelenmesinde önem arz etmektedir. TÜİK (2021b) verilerine göre, yaşlı nüfusun yoksulluk oranı 2016 yılında %16,0 iken 2020 yılında %16,7'e yükselmiştir. Yaşlıların, dul kalma ve ciddi bir hastalıklar yaşama gibi durumları ekonomik kaynakların erimesi, enflasyon ve varlığın azalması gibi durumlar nedeniyle emeklilik döneminde gelirin azalması beklenebilir (Walker ve Foster, 2006, s. 45). Günümüzde yoksulluk, neoliberal politikalar ve onların uygulanış biçimleri ve refah devlet politikalarının giderek küçülmesinden bağımsız bir şekilde düşünülemez (Wacquant, 2015, s. 96-99). Çünkü sosyal sınıf, yaşlılığın deneyimlenme biçimini etkileyen önemli unsurlardan birisidir (Walker ve Foster, 2006, s. 44). Bu sebeple yaşlanmanın beraberinde getirdiği biyolojik etkenler önemli olmakla birlikte yaş ve suç ilişkisi yapısal-tarihsel ve kültürel boyutlar tarafından şekillenmekte olduğu göz önünde bulundurulmalıdır (Ulmer vd. 2014, s. 381). Günümüzün bireyselleşmiş toplumlarında bireyleri sarmalayan bir kolektiviteden bahsetmek mümkün değildir ve yaşanan toplumsal gerilim ve çöküntülerden kurtarabilecek tek merci devlettir (Castel, 2019, s. 417-429). Bu bağlamda yaşlanma sürecinin deneyimlenme biçimi, ülkelerin sosyal politika uygulamalarından bağımsız bir şekilde ele alınmamalıdır.

Şekil 3. 65 Yaş ve Üstünde Ceza İnfaz Kurumuna Giren Hükümlülerin Suç Türleri

İcra İflas Kanunu'na muhalefet suçunun ardından ön plana çıkan diğer suç türleri ise şiddet ve zarar verme olasılığı yüksek olan yaralama, cinsel suçlar ve öldürmedir. Bu kapsamda, yaşlıların suç işlemede yaygın olarak kullandıkları araçlar ve silah ruhsatı kullanımına ilişkin yasal çerçevenin de irdelenmesi gerekmektedir. Türkiye Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik'e göre 21 yaşını tamamlamış olup, ruhsat almaya engel bir durumu bulunmayan her birey silah ruhsatı alma hakkına sahiptir. Çalışma kapsamında faydalanılan verilerde suç araçları hakkında bilgi yer almamakla birlikte Türkiye örneğinde gerçekleştirilen çalışmalarda yaşlı bireyler tarafından güç kullanımı gerektirmeyen ateşli silahların en yaygın kullanılan araçlar olduğu bulgulanmıştır (bkz. Saygılı vd. 1997, s. 16; Bayraktar ve Sungur, 2017; Aliustaoğlu vd. 2011, s. 269). Bu temelden hareketle suç oranları ve türleri kadar kullanılan araçlar ve suçun işleniş biçimleri de dikkat çekilmesi ve incelenmesi gereken alanlar olarak ifade edilebilir.

Gerçekleştirilen çalışmalardan elde edilen bulgular TÜİK verileri ile karşılaştırıldığında bazı farklılıklar dikkat çekmektedir. Örneğin alkolle ilgili ve uyuşturucu kullanımına ilişkin suçlar pek çok araştırmada ön plana çıkmaktadır. Ancak bu çalışmada faydalanılan TÜİK verilerinde alkole ilişkin bir suç sınıflandırılması olmadığı gibi 65 yaş ve üstünde uyuşturucu kullanımından cezaevine giren hükümlü sayısının da oldukça az olduğu görülmektedir. Bu durum, ceza infaz sisteminin ve suç sınıflandırmalarının aynı zamanda hukuk-toplum etkileşiminin bir ürünü olduğunu göstermektedir. Yaş, suç eyleminde önemli bir değişken olmakla birlikte suç olgusunun çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu göz ardı edilmemelidir. Ceza kanunları ve yaptırımlar, suç ve suçluya yönelik toplumsal algı ve tutum, fiziksel ve sağlık ile ilgili unsurlar yaşlılık ve suç ilişkisi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Burada yaşlıya atfedilen toplumsal değerlerin önemini koruduğu Türkiye gibi toplumlarda toplumsal algının, yaşının suç ile ilişkilendirilme sürecini de etkileyebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. İstatistik veriler genel eğilimler üzerinden konuşulabilmesine imkan verebilmekle birlikte yaşlılık ve suç ilişkisinin derinlemesine analizlerinin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle yaşlılar tarafından yoğunlukla gerçekleştirilen suç türlerini ve eğilimlerini belirleyen kültürel etkenlerin sosyolojik bir temelde tartışıldığı araştırmaların gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir.

Değerlendirme ve Sonuç

TÜİK verilerinden hareketle 2011-2020 yılları arasında 65 yaş ve üstünde cezaevine giren bireylerin sayısının artma eğilimi içerisinde olduğu, toplam hükümlü sayısı içerisindeki oranlarında kayda değer bir artışın söz konusu olmadığı ve en fazla gerçekleştirilen suç türünün İcra İflas Kanunu'na muhalefet ve yaralama suçu olduğu bulgulanmıştır. Nüfus projeksiyonları göz önünde bulundurulduğunda hızla yaşlanmakta olan bir ülke olarak Türkiye'de de yakın gelecekte yaşlı gruba özgü ihtiyaçların önem kazanacağı ifade edilebilir. Cezaevlerinde artan yaşlı nüfus, diğer yaş gruplarına kıyasla fiziksel ve sosyal bakıma daha fazla ihtiyaç duyabilmesini beraberinde getirebilir. Bu nedenle cezaevi koşullarının uygunluğu, sağlık ve sosyal bakım alanındaki hizmetlerin yeterliliği ele alınması gereken önemli hususlar arasındadır.

Artan suç oranlarının ve yoğunluk görülen suç türlerinin ülkelerin iktisadi, kültürel ve sosyal değerlerinden soyutlanarak anlaşılması mümkün değildir. Bu temelden hareketle yaşlı bireylerde artış gösteren suç eğilimleri, nüfusun yaşlanmasının basit bir sonucu olarak değerlendirilemez. Günümüzde ekonomi üzerinde baskı yaratan bir unsur olarak yaşlılığın ön plana çıkarılması ve yaşlıların failliklerinin göz ardı edilmesi, devlet ve vatandaş ilişkisine yönelik bir söylem alanı sunan neoliberal politikalarından bağımsız bir şekilde düşünülemez.

Toplumsal değerlerde yaşanan dönüşüm ve refah devlet anlayışının zayıflaması, yaşlıların konumları ve ekonomik imkanlarında gerilmelere sebep olmuştur. Bu süreç aynı zamanda yaşlı bireylerin ihtiyaçlarının göz ardı edilmesini ve giderek dezavantajlı konuma düşmelerini beraberinde getirebilmektedir. Bu bağlamda yaşlılarda artış gösteren suç eğilimleri, toplumsal alandan dışlanmanın ve artan dezavantajlarının bir sonucu veya göstergesi olup olmadığı sorgu alanına dahil edilmelidir. Türkiye örneğinde yaşlılar arasında yoğunluk görülen İcra İflas Kanunu'na muhalefet suçu, yaşlıların yoksullaşma problemi ile karşı karşıya olup olmadığına ilişkin bir sorunsal ön plana çıkarması noktasında önem arz etmektedir. Bu temelden hareketle biyolojik süreçler ve toplumsal algının yanı sıra sosyal politika uygulamaları da yaşlılık döneminin deneyimlenme sürecini etkilemesi bağlamında ele alınması gereken unsurlar arasında yer almaktadır.

Çıkar Çatışması Bildirimi: Yazar, çıkar çatışması bildirmemiştir.

Kaynakça

- Acar, B. & Yaman, Ö.M. (2019). 21. Yüzyılda yeni bir dezavantajlı grup: Yaşlı hükümlüler. *Turkish Studies, Social Sciences*, 14 (4), 1179-1199.
- Aday, R.H. (1994). Aging is prison: A case study of new elderly offenders. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 38 (1), 79-91. DOI:10.1177/0306624X9403800108
- Aliustaoglu, F.S., Özdemir, M., İnce, H., Yazıcı, Y.A., İnce, N. & Oral, G. (2011). Criminal activities of the elderly in Turkey during the years 2000–2005. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 53, 267–270.
- Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik. Resmî Gazete Tarihi: 01.06.1991. Resmî Gazete Sayısı: 20888
- Baidawi, S., Turner, S., Trotter, C., Browning, C., Collier, P., O'Connor D. & Sheehan, R. (2011). Older prisoners- A challenge for Australian corrections. *Trends and Issues in Crime and Criminal Justice*. No.426. Australian Institute of Criminology.
- Barak, Y., Perry, T. & Elizur, A. (1995). Elderly criminals: A study of the first criminal offence in old age. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 10 (6), 511-516. DOI:10.1002/gps.930100611
- Baran Görgün, A. (2005). Yaşlı ve aile ilişkileri araştırması: Ankara örneği. T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Yayınları, Genel Yayın No: 127.
- Bayraktar, S. & Sungur, N. (2017). Yaşlı bireylerin kurban veya katil oldukları cinayetlerin incelenmesi. *Senex: Yaşlılık Çalışmaları Dergisi*, 1, 48-56.
- Berger, R. (2018). Criminal behavior among the elderly: A look into what people think about this emerging topic. *Advances in Aging Research*, 7, 1-16, DOI:10.4236/aar.2018.71001

Blowers, A.N. (2015). Elders and the criminal justice system. *Journal of Crime and Justice*, 38(1), 1-8. DOI:10.1080/0735648X.2014.931509

Bourdieu, P. & Wacquant, L. (2010). *Düşünsel bir antropoloji için cevaplar*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Braungart, M., Braungart, R.G. & Hoyer, W.J. (1980). Age, sex, and social factors in fear of crime. *Sociological Focus*, 13(1), 55-66.

Calhoun, C. (2010). Bourdieu sosyolojisinin ana hatları. İçinde G. Çeğin, E. Göker, A. Arlı & Ü. Tatlıcan (Der.). *Ocak ve Zanaat: Pierre Bourdieu Derlemesi*. İstanbul: İletişim Yayınları. (ss: 77-129).

Carcach, C. Graycar, A., & Muscat, G. (2001). The victimisation of older Australians. *Trends & Issues in Crime and Criminal Justice*, No. 212, Canberra: Australian Institute of Criminology.

Castel, R. (2019). *Ücretli çalışmanın tarihçesi: Sosyal sorunun dönüşümü* (Çev. Işık Ergüden). İstanbul: İletişim.

Chadee, D. & Ditton, J. (2003). Are older people most afraid of crime? Revisiting Ferraro and LaGrange in Trinidad. *The British Journal of Criminology*, 43(2), 417-433.

Clemente F. & Kleiman M.B. (1977). Fear of crime in the United States: A multivariate analysis. *Social Forces*, 56(2), 519-531.

Cornelius, C.V.M., Lynch, C.J. & Gore, R. (2017). Aging out of crime: Exploring the relationship between age and crime with agent based modeling. *ADS '17: Proceedings of the Agent-Directed Simulation Symposium*'da sunulan bildiri. DOI: 10.22360/springsim.2017.ads.006

Feldmeyer, B. & Steffensmeier, D. (2007). Elder crime: Patterns and Current Trends. *Research on Aging*, 1980-2004, 20(4), 297-322. DOI:10.1177/0164027507300802

Ferraro, K.F. (2007). The gerontological imagination. İçinde J.M. Wilmoth & K.F. Ferraro (Ed.). *Gerontology: Perspectives and Issues* (3rded.). New York: Springer Publishing Company. (ss.325-342).

Flynn, E.E. (2000). Elders as perpetrators. İçinde M.B. Rothman, B.D. Dunlop & P. Entzel (Ed.). *Elders, Crime, and the Criminal Justice System: Myth, Perceptions, and Reality in the 21st Century*. New York, NY: Springer. (ss. 43-83).

Gerbner, G. & Gross, L. (1976). Living with television: The violence profile. *Journal of Communication*, 26 (2), 173-199.

Giddens, A. (2012). *Sosyoloji*. İstanbul: Kırmızı Yayınları.

Hareven T. K. (2005). Changing images of aging and the social construction of the life course. İçinde M. Featherstone & A. Wernick (Ed.). *Images of Aging: Cultural Representations of Later Life*. New York, NY: Routledge (ss:117-131).

Howse K. (2003). *Growing old in prison: A scoping study on older prisoners*, London: Prison Reform Trust.

James, M. (2001). Understanding and responding to crime and older people. Australian Institute of Criminology. 4th National Outlook Symposium on Crime in Australia (New Crimes or New Responses), Canberra'da sunulan bildiri.

- James, M., Graycar, A. & Mayhew, P. (2003). A safe and secure environment for older Australians. Research and Public Policy Series, No:51, Canberra: Australian Institute of Criminology, <https://aic.gov.au/publications/rpp/rpp51>
- Johnson, E.H. (2000). Elders and Japanese corrections. İçinde M.B. Rothman, B.D. Dunlop & P. Entzel (Ed.). Elders, Crime, and the Criminal Justice System: Myth, Perceptions, and Reality in the 21st Century, New York, NY: Springer. (s. 303-328).
- Jourdain, A. & Nauli S. (2020). Pierre Bourdieu'nun kuramı ve sosyolojik kullanımları Ö. Elitez (Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Kalaycı, I. & Özkul, M. (2018). Modernleşme sürecinin toplumsal mağdurları olarak yaşlılar: Türkiye'de yaşlı istismarı ve ihmali. SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, (43), 92-119.
- Kalaycıoğlu, S., Tol, U. U., Küçükural, Ö. & Cengiz, K. (2003). Yaşlılar ve Yaşlı Yakınları Açısından Yaşam Biçimi Tercihleri. Türkiye Bilimler Akademisi Raporları.
- Lane, J. & J.W. Meeker (2003). Ethnicity, information sources, and fear of crime. Deviant Behavior: An Interdisciplinary Journal, (24).
- Lindesay, J. (1996). Elderly people and crime. Reviews in Clinical Gerontology, 6, 199-204. DOI:10.1017/S095925980004664.
- McCracken, K. & Phillips, D.R. (2005). International demographic transitions. İçinde J.G. Andrews & D.R. Phillips. (Ed). Ageing and Place: Perspectives, Policy, Practice. Routledge: London & New York. (ss.36-60).
- Moberg, D.O. (1953). Old age and crime. Journal of Criminal Law and Criminology & Police Science, 43(6), 764-776.
- Moore, M. H. & Trojanowicz, R.C. (1988). Policing and fear of crime. Perspectives on Policing. 3, Washington, DC: U.S. Department of Justice.
- Morgan, R.E. & Mason, B.J. (2014). Crimes against the elderly, 2003–2013. Washington, DC: U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Bureau of Justice Statistics.
- Önder Erol, P. & Gün, E. (2018). Being an adult child of an elderly person living in a nursing home: A phenomenological approach to the Turkish case. Quality in Ageing and Older Adults, 19(2), 117-125. DOI:10.1108/QAOA-10-2017-0040
- Önder Erol, P. (2011). Sosyolojik perspektiften demografik yaşlanma: Toplumsal, ekonomik ve politik alanlarda yaşlı failliği. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Önder Erol, P. (2016). Türkiye'de yaşlanma sosyolojisi alanında yapılan çalışmalara dair kısa bir değerlendirme. Sosyoloji Dergisi, Armağan Sayısı, 157-166.
- Özdemir-Ocaklı, B. & Duyan, V. (2020). Yaşlı erkek hükümlülerin psiko-sosyal ihtiyaçları üzerine nitel bir inceleme. Toplum ve Sosyal Hizmet, 31(4), 1547-1578.
- Palmiotto, M., Kingshott, B.F. & Hegstrom, C. (2013). Older criminals and the crimes they commit, Older Criminals and the Crimes they Commiti March 2013, Conference: ACJS'de sunulan bildiri.
- Palmore, E. B. (1999). Ageism: Negative and positive. New York, NY: Springer Publishing Company.

Phillips, J., Worrall, A. ve Brammer, A. (2000). Elders and the criminal justice system in England. İçinde M.B. Rothman, B.D. Dunlop & P. Entzel (Ed.). Elders, Crime, and the Criminal Justice System: Myth, Perceptions, and Reality in the 21st Century, New York, NY: Springer. (ss. 253-272).

Price, C.A. (2007). North Carolina Department of Correction, aging inmate population 2007 addendum report, https://www.doc.state.nc.us/Publications/Add_age_study_2007.pdf 04.09.2019 tarihinde erişildi

Rothman, M.B., Dunlop, B.D. & Entzel, P. (2000). Introduction. İçinde M.B. Rothman, B.D. Dunlop & P. Entzel (Ed.). Elders, Crime, and the Criminal Justice System: Myth, Perceptions, and Reality in the 21st Century, New York, NY: Springer. (ss xxix- xxxviii).

Samurcu, H. (2018). Bolu Ağır Ceza ve Asliye Ceza Mahkemeleri'nde karara bağlanan 65 yaş ve üzeri bireylerin mağduru veya faili bulunduğu suçların analizi. (Yayınlanmamış uzmanlık tezi), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Saygılı, S. & Kökrek, Z. (1997). Yaşlılarda suç işleme üzerine bir inceleme. Yeni Sempozyum, 35 (1), 14-18

TÜİK (2018). Nüfus projeksiyonları, 2018-2080, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Nufus-Projeksiyonlari-2018-2080-30567> 14.04.2022 tarihinde erişildi.

TÜİK (2020). Suç türü ve suçun işlendiği yaş grubuna göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler 2011-2020. <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=adalet-ve-secim-110&dil=1> 24.04.2022, tarihinde erişildi.

TÜİK (2021a). Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları, 2021. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2021-45500> 14.04.2022 tarihinde erişildi.

TÜİK (2021b). İstatistiklerle yaşlılar, 2021. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Yasliilar-2021-45636> 05.06.2022 tarihinde erişildi.

Ulmer, J. T. & Steffensmeier, D. (2014). The age and crime relationship: Social variation, social explanations. İçinde K.M. Beaver, J.C. Barnes & B.B. Boutwell. (Ed.). The Nurture Versus Biosocial Debate in Criminology: On the Origins of Criminal Behavior and Criminality. SAGE Publications Inc. (ss. 377-396).

UN (United Nations) (2019). World population prospects 2019: Highlights. https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_10KeyFindings.pdf 14.04.2022 tarihinde erişildi.

UNODC (The United Nations Office on Drugs and Crime) (2018). World drug report, 2018, Drugs and age: Drugs and associated issues among young people and older people (United Nations Publication, Sales No. E.18.XI.9).

Uslu, N. (2010). Adli psikiyatri birimine yatırılan yaşlılarda suç işlemeyi etkileyen etmenler. (Psikiyatri uzmanlık tezi). T.C. Sağlık Bakanlığı Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.

Victor, C. (2005). The social context of ageing: A textbook of gerontology. Abingdon, Oxon: Routledge.

Wacquant, L. (2015). Kent paryaları: İleri marjinalliğin karşılaştırmalı sosyolojisi. M.Doğan (Çev.). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

Walker, A. & Foster, L. (2006). Ageing and social class: An enduring relationship. İçinde J.A. Vincent, C.R. Phillipson & M. Downs (Ed.). The Futures of Old Age. Thousand Oaks, California: SAGE Publications (ss. 44-53).

Warr, M. (1984). Fear of victimization: Why are women and the elderly more Afraid? Social Science Quarterly, 65(3), 681-702.

Yin, P. (1980). Fear of crime among the elderly: Some issues and suggestions. SocialProblems, 27(4), 492-504.

Ziegler, R. & Mitchell, D. B. (2003). Aging and fear of crime: An experimental approach to an apparent paradox, Experimental Aging Research, 29(2), 173-187, DOI: 10.1080/0361073030303716